

Tárgytematika / Course Description

Filozófia és vallástörténet

AKNM_BHTM014

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Horváth Nóra

Félév / Semester: 2022/23/1

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 2/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A tárgy tanulmányozása során a hallgatók ismerkedjenek meg a tudományos gondolkodás kialakulásával (mágia – mítosz - logosz), történetének főbb csomópontjaival, a filozófiatörténet nagy iskoláinak és személyeinek gondolati teljesítményeivel.

Az alapvető filozófiatörténeti ismeretek közvetítése mellett a képzésben kiemelt szerepet kap a logikus gondolkodás képességének a kialakítása, illetve javítása.

A hallgatók legyenek képesek az információk összegyűjtésére és kritikus elemzésére, valamint a szövegekben felmerülő problémák több szempontú megközelítésére.

Cél továbbá, hogy a konkrét ismerettartalmak mellett a hallgatók a képzés során sajátítsák el a nélkülözhetetlen alapvető fogalmi apparátust (terminus technicusokat), gyakorlatra és jártasságra tegyenek szert az absztrakt fogalmi és logikus gondolkodásban.

Ezek együttesen lehetőséget teremtenek számukra a modern értelmiségi létre, és alapot kínálnak arra, hogy majd szintetizálják a más tárgyak tanulmányozása során nyert ismereteiket, és eligazodjanak napjaink világában.

A filozofikus gondolkodás segítségükre lesz a magyar és az egyetemes művészet, illetve az esztétikai és művészeti érték közvetítés történetének megismerése során is. Bízunk benne, hogy a különböző időszakokból származó szövegek kiszélesítik a hallgatók látókörét, és korábban nem tárgyalt problémákra irányítják a figyelmüket.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

A félév anyaga: (kötelezően elsajátítandó tananyagrészt)

- 1) Mi a filozófia? (különbéféle álláspontok szembeállítás. Jaspers, Boros, Höfe, Ventos)
  - 2) Ókori görög filozófia (a Milétozi iskola: Thalész, Anaximandrosz, Anaximenész)
  - 3) Püthagorasz és az eleaiak
  - 4) Hérakleitosz, Empedoklész, Anaxagorasz
  - 5) Démokritosz
  - 6) Szókratész élete, módszere és történelmi jelentősége (Hannes Böhringer elemzésével)
  - 7) Platón
  - 8) Arisztotelész
  - 9) A korai sztoicizmus és Epikurosz
  - 10) A szkeptikusok
  - 11) Késői sztoicizmus (Epiktétosz – a Kézikönyvecske elemzésével)
  - 12) Késői sztoicizmus (Seneca, Marcus Aurelius)
  - 13) A filozófia, mint „életforma”, a „létezés művészete” – 20-21. századi elméletek az ókori felfogásra alapozva
  - 14) A középkor filozófiája, Augustinus
  - 15) Aquinói Szent Tamás
  - 16) A reneszánsz filozófiája (Cusanus, Giordano Bruno)
  - 17) Machiavelli, Erasmus, Morus Tamás
  - 18) Descartes, Spinoza
  - 19) A felvilágosodás filozófiája (Montesquieu, Voltaire)
  - 20) Holbach és Rousseau
  - 21) Kant
  - 22) Hegel
  - 23) Comte
  - 24) Bentham és az utilitarizmus
  - 25) Evolucionizmus
  - 26) Schopenhauer
  - 27) Kierkegaard
  - 28) Nietzsche
  - 29) Pragmatizmus
-

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

VIZSGA

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom: az előadások anyaga, valamint Hársing László: A filozófiai gondolkodás története Thalésztől napjainkig c. könyvének vonatkozó fejezetei (Egyetemi jegyzet) Miskolc, 1991. (több kiadásban); Hannes Böhringer: Mi a filozófia? c. könyvének Szókratész című fejezete: 5-25.o., Új Palatinus Könyvesház Kft. 2004; Boros János – Lendvai L. Ferenc: FILOZÓFIATÖRTÉNET ÁLTALÁNOS BÖLCSÉSZEKNEK, Szabadbölcsezet 2006, lásd:

http://mmi.elte.hu/szabadbolcseszeti/mmi.elte.hu/szabadbolcseszeti/indexfd6d.html?option=com_tananyag&task=showElements&id_tananyag=33

Tankönyvként is használható összefoglalások (a jegyzet kiegészítésére):

Durant, Will: A gondolat hősei Göncöl Kiadó, Bp. é.n.

Lendvai L. Ferenc: A gondolkodás története. Móra Ferenc Könyvkiadó, Bp. 1983.

Lendvai L. Ferenc - Nyíri Kristóf: A filozófia rövid története. (A Védáktól Wittgensteinig) Kossuth Kiadó, Bp. 1974. (több kiadásban)

Nyíri Tamás: A filozófiai gondolkodás fejlődése. Szent István Társulat. Bp. 1991.

Pais István: A görög filozófia története (egyetemi jegyzet, ELTE) Bp. 1981.

Russel, Bertrand: A nyugati filozófia története. Göncöl Kiadó, Bp. 1994.